

עלון 'בני דוד' – פרשת מצורע

תורת חיים

הרב נתנאל אלישיב

פרשת 'מצורע' אינה מן הפרשות האהובות על הדרשנים (למזלם היא בדרך כלל מחוברת לפרשה אחרת – 'תזריע' או שבת הגדול). זאת משום שהיא עוסקת בנושאים מאוד לא סימפטיים, אולי אפילו נושאים שמעוררים דחייה: צרעת לסוגיה, טומאת זיבה, טומאת נידה ושכבת זרע. תופעות ביולוגיות שאינן נעימות לאדם זכות כאן למקום של כבוד בקדמת הבמה, ואנשים רבים שואלים את עצמם לשם מה התורה "מתלככת" בכל הנושאים הללו. אולם דווקא הבנת עניין זה יכולה לתרום להבנה מעמיקה יותר של כל עניינה של תורתנו, שנקראת 'תורת חיים'.

יש שמשתמשים בביטוי זה – 'תורת חיים' – כדי לקרוא לצמצום השפעה התורה על החיים, שהרי אם התורה היא תורת חיים, עליה להתחשב בצרכים ובאינטרסים של האדם ולא להתערב יותר מדי בחיינו, אולם לפחות לפי הרב קוק, זו הבנה לגמרי לא נכונה של המונח. כך הוא כתב ב'עין איה' (שבת, פרק ראשון סימן כה):

ישנן אומות וכתות כאלה שלא יוכלו להתעלם מפעולת רגשי הדת על לבות הכלל וערכם בסדרי החברה האנושית, על כן יחזיקו את עניני האמונה ותוכן עבודת ד' במדרגה גבוהה, אבל לא בעצם החיים, כי אם במדרגת קישוט ותכשיט חיצוני לחיים.

בתרבויות שהרב קוק מדבר עליהן כאן בעצם בועטים בדת כלפי מעלה, היא כל כך חשובה ומכובדת בעיניהם, לכאורה, עד שאין זה ראוי שהיא תהיה מעורבת בפרטי החיים.

וזאת ההדרכה היא רעה מאד ומביאה נזק והפסד נורא למצב קדושתם של ישראל,

שיסוד תורת ד' אשר אתנו הוא שהיא כולה מלאה חקי חיים ונקראת תורת חיים.

מהי, אם כן, תורת חיים? תורה שיוודת לכל המצבים השונים בחיים. בכל תחום ונושא, אנחנו מעוניינים שהתורה תאיר ותרום יש הלכות השכמת האדם בבוקר, על פניו זה נראה מאוד מכביד, אבל זה בדיוק הפוך – אילו לא היו הלכות על הנושא הזה, הרי שהיה לנו תחום שלם בחיים, שחוזר על עצמו יום יום, שאין בו שום הארה אלוקית. במצב כזה, מי שמבין את אופן פעולתה של התורה על החיים לא היה חש רק בהקלה, אלא בעיקר בתחושת החמצה נוראה.

הרב קוק אומר שם שזאת הסיבה שבגללה הקדוש ברוך הוא הציג את עצמו בפנינו דווקא כרופא:

על כן מדקדקת תורתנו הקדושה בכל פרטי החיים, "מי מנה עפר יעקב", "כי אני ד' רופאך", כרופא שמדקדק עם החולה על כל פרטי תהלוכותיו מפני שהוא מסדר לו את עיקר חייו, לא כמו פדגוג שמלמד לנער הליכות נימוסיות חיצוניות, שלא יפגע [כלומר לא ישפיע / נ.א.] במקומות המכוסים שבחיים.

הרופאים, שמעמדם החברתי הוא גבוה ובצדק, עוסקים בפרטי החיים הביולוגיים. הם לוקחים מאתנו דגימות דם ועוסקים גם בהפרשות, זאת כדי להעמיד את האדם על בריאותו הפיזית. הקדוש ברוך הוא, להבדיל, עוסק אף הוא, בתורתו, בכל התופעות הביולוגיות שמקיפות את חיינו, וזאת כדי להעמיד את האדם על בריאותו הרוחנית, וגם על בריאותו הפיזית שאינה מנותקת מבריאותו הרוחנית.

ככל שמבינים את העקרון הזה, כך פרטי התורה הרבים, הנוגעים לכל צדדי חיינו, חדלים להיתפס כעול לא נעים, אלא אדרבה, הם נתפסים כזכות גדולה – תורת ד' מקיפה את כלל החיים שלנו, היא חלה על כל מצבי החיים החולפים, ודווקא בכך היא מרוממת את החיים, אשרנו מה טוב חלקנו!